

**Gminny Program Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi oraz Przeciwdziałania
Narkomanii na rok 2019**

Część opisowa

Realizacja zadań nakreślonych ustawami:

- *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. z późn. zmianami,*
- *o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. z późn. zmianami,*

oraz rozporządzeniem **Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020** znajdują odbicie w uchwalanym gminnym programie profilaktyki. Przy tworzeniu programu na rok 2019 zostają dodatkowo uwzględnione wnioski z przeprowadzonej wcześniej Diagnozy Problemów Społecznych w gminie Pietrowice Wielkie.

Cele ogólne jakie mają być realizowane przez jednostkę samorządu terytorialnego, nakreślone zostały w art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości. Zapisy te znajdują uszczegółowienie w Narodowym Programie Zdrowia (NPZ) na lata 2016 – 2020. Są one opisane jako zadania, które gminy muszą prowadzić z naciskiem na:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych, współuzależnionych od alkoholu,
- profilaktykę uniwersalną ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży,
- monitoring zjawiska uzależnień,
- prowadzenie działalności edukacyjnej,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów o zakazie m.in. reklamy alkoholu, sprzedaży osobom niepełnoletnim lub nietrzeźwym,
- tworzenie systemu przeciwdziałania zjawisku uzależnień szeroko rozumianych

Główne zadania jakie będą realizowane w 2019 roku przez jednostkę samorządu terytorialnego – gminę Pietrowice Wielkie to:

- ✓ profilaktyka uniwersalna skierowana do dzieci i młodzieży,
- ✓ zwiększanie dostępności pomocy dla osób uzależnionych oraz dla sprawców i ofiar przemocy domowej,
- ✓ prowadzenie działalności edukacyjnej i informacyjnej dla społeczności gminnej,
- ✓ tworzenie systemu przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie,
- ✓ przygotowanie podstaw do profilaktyki cyberuzależnień,
- ✓ monitoring oraz kontrola punktów sprzedaży alkoholu.

W działaniach na rok 2019 główny nacisk położony zostanie w obszarze profilaktyki uniwersalnej. Jak co roku placówki oświatowe z naszej gminy aktywnie zostaną włączone do realizacji zadania trzeciego, wymienionego w ustawie o wychowaniu w trzeźwości ale też i w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii, mianowicie w prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej.

Realizacja tego celu wypełniają szkoły poprzez swoje **szkolne programy profilaktyczno - wychowawcze**, który zgodnie z aktami prawnymi uwzględniają edukację prozdrowotną, wychowawczą, profilaktykę wszelkich uzależnień oraz posiadają procedury w sytuacjach szczególnych zagrożeń.

Wiadomo nie od dziś, że aby profilaktyka na pierwszym poziomie była skuteczna, musi oddziaływać na środowiska rodziny, szkoły, społeczności lokalnej. W praktyce najbardziej jednak dostępnym i skutecznym środowiskiem jest szkoła. Zaplanowano w tym obszarze dofinansowanie szkolnych programów profilaktyki na przestrzeni całego roku oraz organizację akcji letniej podczas ferii letnich i przerwy zimowej.

W wynikach z przeprowadzonej diagnozy w szkołach pojawia się problem cyberuzależnienia, coraz mocniej się nasilający w młodszych klasach. Chcąc uchwycić ten problem, skutecznie przygotować się na nowe wyzwania związane z szerokim dostępem do Internetu, portali społecznościowych, musimy dostosować zadania, przeszkolić nauczycieli. Stąd potrzeba przygotowania nauczycieli do rozpoznawania problemu, przeprowadzenie szerokiej akcji informacyjnej o zagrożeniach a w następnych latach prowadzenie wśród dzieci i młodzieży stosownych warsztatów profilaktycznych.

Należy także wspomnieć, że obok oddziaływań kierowanych do uczniów warto planować szkolenia profilaktyczne dla grona pedagogicznego oraz dla rodziców. Jest to warunkiem **inicjowania zmian systemowych**, a więc nie tylko pracy nad zasobami osobowymi uczniów, ale także kształtowania ich środowiska szkolnego oraz rodzinnego – głównych środowisk, w których funkcjonują.

W ramach realizacji ustawowych zadań zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej udzielanie wszelkiej pomocy rodzinom z problemami alkoholowymi funkcjonuje od lat w naszej gminie punkt konsultacyjny.

Zadania jakie wypełnia punkt konsultacyjny w programie profilaktyki pozostają niezmiennie. Zauważyć należy, działalność punktu skierowana jest głównie do osób mających problemy z alkoholem, przemocą oraz do rodzin tychże osób. Z uwagi na skalę występujących zjawisk i liczbę klientów, punkt pozostanie czynny w jednym dniu tygodnia w godzinach popołudniowych.

Z uwagi na występujący w naszej gminie problem przemocy domowej (co zostało stwierdzone w diagnozie) konieczne staje się stawienie czoła temu problemowi. Oprócz doraźnych działań poprzez punkt konsultacyjny, koniecznością jest prowadzenie kampanii informacyjnej w tym zakresie, która oprócz podstawowych informacji jak rozpoznać przemoc, przekaże też społeczeństwu informacje jak i gdzie szukać wsparcia / pomocy w tym zakresie.

Na terenie gminy w prawie wszystkich sołectwach funkcjonują świetlice wiejskie czy kluby młodzieżowe, które skupiając młodzież wpisują się w działalność profilaktyczną i opiekuńczą. Nie są to placówki, które prowadzą terapię, gdyż nie spełniają podstawowych kryteriów w tym zakresie. Są to placówki realizujące między innymi takie formy pracy środowiskowej jak:

- ✓ organizację czasu wolnego,
- ✓ rozwój zainteresowań,
- ✓ organizację zabaw i zajęć sportowych,
- ✓ pomoc w nauce i inne.

Taka świetlica jest przy okazji ośrodkiem kulturotwórczym w wiosce i doskonale wpisuje się w profilaktykę uniwersalną.

Latem przeprowadzona zostanie tradycyjnie już akcja profilaktyczno – edukacyjna związana z letnim wypoczynkiem dzieci i młodzieży. Oprócz zakorzenionych mocno w pracy szkół półkolonii, zorganizowany zostanie również obóz potocznie zwany „strażackim” niosący dla młodzieży przygodę, profilaktykę, edukację i propagowanie bezpieczeństwa oraz zdrowego stylu życia. W całość działań profilaktycznych, ale o charakterze prozdrowotnym i sportowym wpisane zostanie dofinansowanie dla klubu sportowego UKS „Start” Pietrowice Wielkie, sekcja piłki ręcznej.

Również wsparciem finansowym dla swojej działalności objęte zostaje Centrum Społeczno Kulturalne w Pietrowicach. Uwzględnić tu należy bezpośrednią działalność Centrum oraz Biblioteki Gminnej wraz z filiami w akcjach, zajęciach w czasie wolnym itp. oraz wzbogacanie bazy do tej działalności.

Działalność statutowa komisji RPA na rok 2019 obejmuje:

- szkolenia członków komisji,
- prowadzenie działań edukacyjnych z wykorzystaniem materiałów typu plakaty, broszury, ulotki dla określonych grup adresatów w ramach kampanii ogólnopolskich czy lokalnych,
- monitorowanie skali problemów alkoholowych w środowisku lokalnym, pozwalające ocenić stan problemów w tej materii,
- opłaty administracyjne związane z przygotowaniem wniosków o skierowanie na badania i prowadzenia punktu konsultacyjnego,
- dofinansowanie do terapii dla osób uzależnionych.

Również w ramach profilaktyki uzależnień zwracamy uwagę na zjawisko narkomanii, a raczej **przeciwdziałania narkomanii i zażywaniu środków psychoaktywnych, dopalaczy oraz leków**. W tym obszarze zadań jedną z wielu form oddziaływań jest wyposażanie w odpowiednią wiedzę środowisk pracujących z młodzieżą oraz odpowiednio dobrane oddziaływanie na samą młodzież. Problem ten został zasygnalizowany w diagnozie. Stąd planuje się zwiększyć wydatki na 2019 aby wprowadzić cykliczność oddziaływań w postaci zajęć warsztatowych dla uczniów oraz kontynuować szkolenia dla nauczycieli.

Przyjęte poprzednio uchwałami Rady Gminy Pietrowice Wielkie zasady usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych pozostają w mocy.

Zasady finansowania działań profilaktycznych

Na rok 2019 przyjmuje się zasady finansowania działań w ramach gminnego programu profilaktyki:

1. Wynagrodzenie dla członków komisji:
 - przewodniczący komisji - 330 .zł. brutto miesięcznie,
 - członek komisji - 120 zł. brutto za udział w posiedzeniu komisji..
2. Wynagrodzenie za dyżury w punkcie konsultacyjnym – 50 zł. brutto za dyżur, na podstawie złożonych miesięcznych list obecności.
3. Za bezpieczeństwo i opiekę nad dziećmi i młodzieżą w trakcie zajęć w ramach realizacji programu profilaktyki oraz w czasie pobytu w świetlicy odpowiada bezpośrednio osoba prowadząca zajęcia.